

Convocatòria d'unitats d'expertesa clínica (UEC) en malalties minoritàries (MM)

Codi de la convocatòria	Malaltia minoritària (MM) o grup temàtic d'MM
02/2015	Malaltia de cèl·lules falciformes

1. Introducció

La Instrucció 12/2014 del CatSalut estableix el desenvolupament i la implantació del model d'atenció a les malalties minoritàries (MM) a Catalunya i l'ordenació del mapa d'unitats d'expertesa clínica (UEC) per a MM. La identificació de les UEC es realitza mitjançant el procediment de designació que ha establert el CatSalut a través d'una resolució, i que s'inicia amb l'anunci de la convocatòria de designació d'UEC per a una MM o per a un grup temàtic d'MM.

La Comissió Europea de Salut Pública defineix les MM com a "malalties crònicament debilitants o que amenacen la vida, que tenen una prevalença tan baixa que requereixen d'esforços combinats per al seu tractament". Són entitats clíniques molt heterogènies, multisistèmiques i cròniques, que necessiten d'abordatges multidisciplinaris. La prevalença d'MM s'ha definit com a menor d'1 en 2.000 persones.

2. MM o grup temàtic d'MM

La malaltia de cèl·lules falciformes (MCF) és una malaltia de baixa prevalença d'origen genètic (herència autosòmica recessiva). Es caracteritza per esdeveniments vasooclusius intermitents i anèmia hemolítica crònica. Els esdeveniments vasooclusius ocasionen isquèmia tissular que produeix dolors aguts i crònics, així com la lesió de l'òrgan afectat. L'afectació pot ser a qualsevol òrgan del cos, incloent-hi ossos, pulmons, fetge, ronyons, cervell, ulls i articulacions.

L'MCF:

- És d'evolució crònica amb interrupcions per esdeveniments aguts que requereixen control i seguiment coordinat entre els diferents nivells d'atenció especialitzada i de l'atenció primària.
- És fonamental la prevenció de les complicacions, i el seu impacte en la vida dels nens afectats i les seves famílies.
- Està lligada al creixent fenomen de la immigració de les darreres dècades.
- Aquest any 2015, el Departament de Salut ha inclòs l'MCF dins el Programa de cribratge neonatal de Catalunya que permet la caracterització genètica dels malalts i dels portadors, i l'actuació immediata davant els casos detectats. Aquest Programa de cribratge estableix, entre altres aspectes, uns centres de referència que, d'acord amb la Instrucció 12/2014, són considerats en el procés de designació de les UEC.

3. Terminis de la convocatòria

En data 1 de setembre de 2015 el CatSalut anuncia la convocatòria per designar les UEC en la malaltia de cèl·lules falciformes a Catalunya. La data límit per presentar la documentació requerida per optar a ser UEC per a aquesta MM finalitza el dia 1 d'octubre de 2015.

Per participar en la convocatòria cal seguir el procediment detallat al [web del CatSalut](#).

4. Documentació a presentar

La unitat sol·licitant ha de lliurar la documentació següent per correu electrònic, a l'adreça malalties.minoritaries@catsalut.cat, o a través del registre d'entrada de la seu corporativa del CatSalut o de les seus de les regions sanitàries.

4.1. La Sol·licitud de reconeixement d'unitats d'expertesa clínica (UEC).

Cal tenir present que si la unitat sol·licitant és el resultat de l'aliança de més d'un centre, aquests centres han d'emplenar i signar conjuntament la Sol·licitud esmentada.

4.2. Els documents que s'han citat en la Sol·licitud de reconeixement d'unitats d'expertesa clínica:

a) El **Pla funcional**, amb tots els continguts especificats en la Instrucció 12/2014 del CatSalut:

- Funcions i competències de l'equip multidisciplinari.
- Criteris i circuits d'accés a la UEC.
- Criteris i circuits organitzatius de la UEC.
- Condicions d'accés al tractament farmacològic.
- Identificació i gestió de les funcions de gestió de cas.
- Circuits i col·laboració amb dispositius comunitaris (Centres de desenvolupament infantil i atenció precoç -CDIAPS-, Programa d'atenció domiciliària i equips de suport -PADES-, centres de rehabilitació, Centres especials de treball, EAIA, Centres de Dia, escoles, etc.).
- Mecanismes per a la comunicació i informació a les famílies.
- Bases per a la tasca de consultoria.
- Deixar constància de l'establiment d'un responsable clínic del pacient a la UEC.

En cas que la sol·licitud d'UEC sigui el resultat de la sinèrgia de més d'un centre, cal tenir en compte les especificitats següents:

- Una introducció que justifiqui el perquè de l'aliança, fent especial referència a la complementarietat de les activitats dels centres.
- Un diagrama o algoritme on es visualitzi en quin moment o moments es necessita la intervenció de cadascun dels centres (que il·lustri si es tracta d'intervencions simultànies en el temps, consecutives, etc.).
- Una descripció detallada de l'organització funcional entre els centres que conformen la unitat, especialment pel que fa referència als criteris i circuits d'accés i de comunicació entre els centres i el pacient.

b) El **protocol de transició** d'hospital pediàtric a hospital d'adult (sempre que es tracti de malalties pediàtriques).

El·l procés de transició requereix del compliment dels criteris següents:

- Un acord mutu entre la UEC emissora i la UEC receptora amb relació a la GPC i/o al protocol clínic a seguir.
- Que la UEC receptora del malalt, d'acord amb el model d'atenció a les MM, disposi d'un equip multidisciplinari, de professionals interlocutors, i tingui definida la funció gestora de cas.

- Un procés actiu de preparació prèvia per les dues parts amb:
    - un pla individualitzat i planificat de transició: informació al pacient i la seva família i valoració de les necessitats sanitàries, psicològiques, socials i educatives per part de la unitat emissora;
    - un procés de contacte entre les dues unitats on s'informi i es debati entorn les necessitats sanitàries i socials del malalt i el tipus d'atenció que necessita, i
    - la informació del canvi a l'EAP de l'ABS i a l'hospital territorial de referència del malalt.
  - Una fase de traspàs del cas que garanteixi el trasllat de tota la informació i l'assessorament clínic al nou equip assistencial.
  - Una fase posterior al traspàs que garanteixi el manteniment dels vincles del malalt amb el servei de pediatria i la consultoria per part dels professionals emissors del cas. La nova UEC establirà els lligams pertinents amb la família, l'ABS i l'hospital territorial de referència del malalt.
- 4.3. El currículum de cadascun dels membres de l'equip multidisciplinari amb coneixements específics en l'MM o grup d'MM per a la qual presenteu la sol·licitud.
- 4.4. Tots els documents referents a l'activitat científica/docent de la unitat sol·licitant: publicacions científiques, documents de les activitats de formació realitzades, documentació de les jornades, etc.
- 4.5. En cas que la unitat que fa la sol·licitud sigui el resultat de la sinèrgia de més d'un centre, cal adjuntar un Conveni que ha d'incloure les signatures dels gerents i dels directors mèdics dels centres que formen l'aliança.

5. Especificitats de la convocatòria

L'atenció a aquesta malaltia s'ajusta a les necessitats generals de les MM, però hi destaquen uns aspectes, la descripció dels quals es tindran en compte en la valoració de la documentació entregada en aquesta convocatòria:

- a) la capacitat diagnòstica i terapèutica;
- b) els circuits entre el Programa de cribratge neonatal i la UEC;
- c) la organització i l'administració del consell genètic al voltant de la malaltia, i
- d) els circuits entre la UEC, l'hospital de referència territorial i l'atenció primària i el rol de consultor.

Barcelona, 1 de setembre de 2015

Àlex Guarga i Rojas
Director de l'Àrea d'Atenció Sanitària